

OPETUSSUUNNITELMA
HIUSALAN PERUSTUTKINTO

Vahvistettu 12.6.2015
Rehtorin päätös 58/20/2015

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	3
2	TUTKINNON RAKENNE JA MUODOSTUMINEN	4
3	AMMATILLISET TUTKINNON OSAT	5
3.1	Pakolliset tutkinnon osat	5
3.1.1	Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt	5
3.1.2	Kampaukset ja ehostus.....	7
3.1.3	Värjäyskäsittelyt	9
3.1.4	Permanenttikäsittelyt.....	11
3.1.5	Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta	12
3.2	Valinnaiset tutkinnon osat	14
3.2.1	Asiakkaan tyylipalvelut.....	14
3.2.2	Hiusten hoito- ja muotoilukokonaisuudet	15
3.2.3	Yritystoiminnan suunnittelu	17
3.2.4	Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta.....	17
3.2.5	Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta	17
3.2.6	Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista	18
3.2.7	Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen	18
3.2.8	Yrityksessä toimiminen	18
3.2.9	Huippuosaajana toimiminen.....	18
3.2.10	Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa	18
3.2.11	Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista.....	18
4	YHTEISET TUTKINNON OSAT	19
5	VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT	19
6	TUTKINTOA YKSILÖLLISESTI LAAJENTAVAT TUTKINNON OSAT	20
7	LIITTEET	21

1 Johdanto

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä tarjoaa Hiusalan perustutkinto-opinnot parturi-kampaajan osaamisalalla Jyväskylän ammattiopistossa. Parturi-kampaaja suunnittelee ja toteuttaa asiakaslähtöisesti hiusten hoitokäsittelyjä, hiustenleikkauksia, partakäsittelyjä, kihartamis- ja värikäsittelyjä, kampauksia ja ehostuksia. Parturi-kampaaja markkinoi ja ohjaa kotihoitotuotteiden käytössä. Parturi-kampaajan osaamisala antaa valmiudet toimia yrityksen työntekijänä, itsenäisenä ammatinharjoittajana, yrittäjänä sekä alan myynti- ja neuvontatehtävissä. Hiusalalla menestymiseen vaikuttaa olennaisesti yrittäjyyden ja yritystoiminnan osaaminen.

Parturi-kampaajan osaamisalan tutkinnon osat muodostuvat työelämälähtöisistä tehtäväkokonaisuuksista, joissa huomioidaan osaamisperusteisuus, työelämälähtöisyys ja ajanmukaiset oppimismenetelmät. Osaamisalalla sovelletaan ns. Kiltakoulumallia, jossa korostuvat opiskelijälähtöisyys ja tutkiva oppiminen, vertaisoppiminen, verkko-oppiminen sekä sosiaalisen median monipuolinen hyödyntäminen oppimisessa.

Maakunnan hiusalan yritykset tarjoavat opiskelijoille mahdollisuudet työssäoppimiseen. Tämä edistää tutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden työllistymistä työsuhteeseen tai itsenäisiksi ammatinharjoittajiksi. Osaamisalan opetussuunnitelma mahdollistaa yrittäjyyden kokeilun jo koulutuksen aikana harjoitusyrityksissä. Maakunnan kehittyvä ja monipuolinen yritystoiminta hyvinvointi- ja palvelualoilla mahdollistavat yhteistyön lähialojen kanssa sekä kansainvälistymisen.

Tämä opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa täydentää kauneudenhoitoalan perustutkinnon perusteita (OPH:n määräys 43/011/2014) ja on tarkoitettu käytettäväksi yhdessä sen ja tutkintokohtaisen opetussuunnitelman yhteisen osan kanssa.

Opiskelijalle mahdollistetaan yksilölliset osaamisen hankkimisen ja osaamisen osoittamisen tavat sekä yksilöllinen tutkinnon osien eteneminen. Yksilölliset valinnat ja opintopolut kuvataan opiskelijan henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa.

2 Tutkinnon rakenne ja muodostuminen

Hiusalan perustutkinto 180 osp, parturi-kampaaja

Ammatilliset pakolliset tutkinnon osat (120 osp)

Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt, 35 osp	Permanenttikäsittelyt, 15 osp
Kampaukset ja ehostus, 20 osp	Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta, 20 osp
Värjäyskäsittelyt, 30 osp	

Ammatilliset valinnaiset tutkinnon osat (15 osp)

Asiakkaan tyylipalvelut, 15 osp	Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa, 15 osp
Hiusten hoito- ja muotoilukokonaisuudet, 15 osp	Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista, 5-15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp	
Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta, 15 osp	
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta, 15 osp	
Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista, 15 osp	
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp	
Yrityksessä toimiminen, 15 osp	
Huippuosaajana toimiminen, 15 osp	

Yhteiset tutkinnon osat (35 osp)

Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	(pakolliset 8 osp, valinnaiset 3 osp)
Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp	(pakolliset 6 osp, valinnaiset 3 osp)
Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp	(pakolliset 5 osp, valinnaiset 3 osp)
Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp	(valinnaiset 7 osp)

Vapaasti valittavat tutkinnon osat (10 osp)

Ammatillisia tutkinnon osia
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia
Yhteisiä tutkinnon osia tai lukio-opintoja
Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja
Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia

Tutkintoa yksilöllisesti laajentavat tutkinnon osat

3 Ammatilliset tutkinnon osat

3.1 Pakolliset tutkinnon osat

3.1.1 Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt

Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt, 35 osp		
Opintojakso	Osaamistavoitteet ja sisällöt (mitä?)	Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt (miten ja missä?)
Leikkauksen perusteet	<ul style="list-style-type: none"> • ammattikäsitteet • työvälineet ja -koneet • perus- ja yhdistelmärakenteiden leikkaaminen • hiusten kuivaaminen ja muotoileminen leikkauksen edellyttämällä tavalla • fönkampusotteet, -välineet ja muotoilutuotteet • ergonomia • yhteisöllisyys • vuorovaikutustaidot • vastuullisuus • ryhmän pelisääntöjen luominen • ammattietiikka • ryhmäytyminen • somevälineet 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiopetus • Itsenäinen opiskelu • Vertais- ja tiimioppiminen • Ongelmaperusteinen oppiminen • Oppimistehtävät • Kiltakoulu-malli • Blogi oppimispäiväkirjana • Työelämävierailut • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) • Alan oppikirjat: Hiukset, leikkaaminen, kampaaminen ja kosmeettinen hoitaminen, ergonomia, hius- ja kauneudenhoitoalan turvallisuusopas • Pivont Point –oppimateriaalit <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leirit • Oppilaitosympäristö • Verkko-oppimisympäristö esim. www.keikkailuextra.fi • Sosiaalinen media • Työelämä, yritykset
Hiuksen hoitaminen ja hiuspohjan hieronta	<ul style="list-style-type: none"> • hiuksen rakenne ja kasvuvaiheet • hiusten ja hiuspohjan kunnan määrittelemine • pesu- ja hoitotuotteiden valitseminen • hiuspohjan rentouttava hierominen • lämpöä ja kosteutta tuottavien laitteiden käyttäminen ja puhdistaminen • työvälineiden ja työympäristön hygieniasta huolehtiminen • koneiden ja laitteiden käyttäminen • ainesosien tunteminen • hoitomenetelmän ja tuotteiden valitseminen 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiopetus • Itsenäinen opiskelu • Ongelmaperusteinen oppiminen • Oppimistehtävät • Vertais- ja tiimioppiminen • Kiltakoulu-malli • Blogi oppimispäiväkirjana • Videoitten tekeminen • Työelämävierailut • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäotus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) • Alan oppikirjat: Hiukset: leikkaaminen, kampaaminen ja kosmeettinen hoitaminen, Turvalliset työtavat, Hius- ja kauneudenhoitoalan turvallisuusopas, Allergia

		<p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitosympäristö • Verkko-oppimisympäristö esim. www.keikkailuextra.fi • Sosiaalinen media • Työelämä, yritykset
Hiusten ja hiuspohjan hyvinvointi	<ul style="list-style-type: none"> • ihotaudit, allergiat ja ammattitaudit • terveen ja sairaan hiuspohjan tunnistaminen ja hoitaminen • ravitsemus ja asiakkaan ohjaaminen • ergonomia ja työturvallisuus • parranajo ja -muotoilu • muoto-oppi • asiakaspalvelu (y)(kv) 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiopetus • Itsenäinen opiskelu • Vertais- ja tiimioppiminen • Videoitten tekeminen • Ongelmaperusteinen oppiminen • Oppimistehtävät • Tiimioppiminen • Kiltakoulu-malli • Blogi oppimispäiväkirjana • Työelämävierailut • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) • Alan oppikirjat: Hiukset: leikkaaminen, kampaaminen ja kosmeettinen hoitaminen <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitosympäristö • Oppilaitoksen palvelutoiminta • Kirjasto • Verkko-oppimisympäristö esim. www.keikkailuextra.fi • Sosiaalinen media • Työelämä, yritykset
Muodikkaat hiustenleikkaukset	<ul style="list-style-type: none"> • muodikkaat leikkaukset • asiakkaan tyyli ja persoonallisuus • maahantuojiin koulutuksien hyödyntäminen(kv, y) • hiustenleikkausten toteuttaminen liiketoimintajass(y) • lisäpalvelujen suosittelu(y) • asiakkaan palveleminen ruotsin ja englannin (kv, ig) 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiopetus • Itsenäinen opiskelu • Ongelmaperusteinen oppiminen • Oppimistehtävät • Projektit • Vertais- ja tiimioppiminen • Tiimiyrittäjyys • Blogi oppimispäiväkirjana • Työelämävierailut • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) • Oppilaitoksen palvelutoiminta • www.ny-yritys.fi • www.nuoriryttajyys.fi <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitosympäristö • Verkko-oppimisympäristö esim. www.keikkailuextra.fi • Sosiaalinen media • Työelämä, yritykset • NY-yritys

		Integrointi viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen/ ruotsi, englanti tutkinnon osaan.
Käytännön työtehtävissä toimiminen	<ul style="list-style-type: none"> • muodikkaat leikkaukset • asiakkaan tyyli ja persoonallisuus • maahantulojen koulutuksien hyödyntäminen(kv, y) • hiustenleikkausten toteuttaminen liiketyöajassa(y) • lisäpalvelujen suositteluinen(y) • asiakkaan palveleminen ruotsin ja englannin (kv, ig) 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – työssäoppiminen – oppimistehtävät – Verkko-opiskelu (esim. Optima, ConnectPro etäopetus/ohjaus, Google-palvelut, Skype, Twitter, YouTube, blogit, facebook, instagram, jne.) <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> – työpaikka, ny-yritys – verkko-oppimisympäristöt – sosiaalinen media <p>Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt voivat vaihdella tarpeen mukaan.</p> <p>Integrointi viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen / englanti ja ruotsi tutkinnon osaan.</p>
Tutkinnon osan arviointi: Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta.		
Ammattiosaamisen näyttö		Muu osaamisen arviointi
<p>Näytön kuvaus: Opiskelija osoittaa hiusten leikkaamisen ja partakäsittelyjen ammattitaitonsa tekemällä hiusten mallinmuutosleikkauksen naiselle ja miehelle asiakaspalvelutilanteessa.</p> <p>Näyttöpaikka: Näyttö toteutetaan työssäoppimispaikassa esim. parturikampaamossa.</p> <p>Arviointi ja arvioijat: Arviointi perustuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin, opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Arvosanasta päättävät opettaja ja työelämän edustaja yhdessä.</p> <p>Tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa Taitajakilpailuissa tai NY-yrityksessä.</p>		Ei muuta osaamisen arviointia

3.1.2 Kampaukset ja ehostus

Kampaukset ja ehostus, 20 osaamispistettä		
Opintojakso	Keskeinen sisältö (teemat)	Toteutus ja oppimisympäristöt
Kampaus ja ehostus 1	<ul style="list-style-type: none"> • kampausten ammattikäsitteet (y) ,(kv) • kampauskuvien analysointi • kampausten pohjatyöt ja aukikampaaminen • kampauskuvien analysointi • kampauskuvien analysointi • kampauskuvien analysointi • erilaiset kiinnitystekniikat • kampausten työsuunnitelma ja itsearviointi (y) • ehostuksen ammattikäsitteet (y) ,(kv) 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiopetus • Itsenäinen opiskelu • Ongelmaperusteinen oppiminen • Oppimistehtävät • Vertais- ja tiimioppiminen • Monialaiset projektit • Kiltakoulu-malli • Blogi oppimispäiväkirjana

	<ul style="list-style-type: none"> • ehostusvälineet ja - tuotteet • alkupuhdistus • päiväehostus • ehostuksen työsuunnitelma (y) • ammattikäsitteistön hyödyntäminen itsearvioinnissa (y), (kv) • asiakaspalvelu (y) 	<ul style="list-style-type: none"> • opiskelijan itsearviointi • Työelämävierailut • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) • alan oppikirjat: Kampaukset, P. Cameron kirjat, Meikistä maskiin yms. • Pivot Point oppimateriaali • www.ny-yritys.fi <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitosympäristö • Oppilaitoksen palvelutoiminta • Verkko-oppimisympäristö esim. www.keikkailuextra.fi • Sosiaalinen media • Työelämä, yritykset • NY-yritys • www.nuoriyrittajyys.fi
Kampaus ja ehostus 2	<ul style="list-style-type: none"> • tyyli ja persoonallisuus kampauksissa • hiusliisän, valkin ja koristeen käyttö • tekniikoiden yhdisteleminen • ajankohtaiset kampaukset (y, kv) • eri teemat kampauksissa • omien vahvuuksien tunnistaminen ja itsensä-kehittäminen (y) • tiedon hankinta ja ongelmanratkaisu (y, kv, ig) • lisäpalveluiden myyminen (y, ig) • kampausten toteuttaminen liiketyöajassa (y) • tyyli ja persoonallisuus ehostuksissa • eri teemat ehostuksissa • ajankohtaiset ehostukset (y) • asiakaspalvelu (y, kv, ig) 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työssäoppiminen • Projektit työelämän kanssa • Oppimistehtävät • Blogi oppimispäiväkirjana • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) • Maahantuojien koulutukset <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työpaikka, NY-yritys • Verkko-oppimisympäristö • Sosiaalinen media <p>Integrointi matemaattis- ja luonnontieteellinen osaaminen/ tieto- ja viestintätekniikka ja sen hyödyntäminen sekä viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen/ äidinkieli tutkinnon osaan.</p>
Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta.		
Ammattiosaamisen näyttö		Muu osaamisen arviointi
<p>Näytön kuvaus: Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa tekemällä asiakkaalle teeman mukaisen kampauksen ja ehostuksen asiakaspalvelutilanteessa.</p> <p>Näyttöpaikka: Näyttö toteutetaan parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä.</p> <p>Arviointi ja arvioijat: Arviointi perustuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin, opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Arvosanasta päättävät opettaja ja työelämän edustaja yhdessä.</p> <p>Tutkinnonosan ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa Taitaja-kilpailuissa tai NY-yrityksessä.</p>		Ei muuta osaamisen arviointia.

3.1.3 Värjäyskäsittelyt

Värjäyskäsittelyt, 30 osp		
Opintojakso	Osaamistavoitteet ja sisällöt (mitä?)	Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt (miten ja missä?)
Värjäyksen perusteet	<ul style="list-style-type: none"> • ammattikäsitteet • värioppi • hiusvärikartan periaattet • värjäystekniikat ja välineet • värjäysmenetelmät • värjäysmenetelmien kemialliset ominaisuudet ja toimintaperiaatteet • ripsien ja kulmien värjäys ja kulmien muotoilu • asiakasanalyysin laatiminen • värjäyssuunnitelman laatiminen • värjäyksen esi- ja jälkitoimenpiteet • värjäyskäsittelyjä asiakkaille (y) • asiakaspalvelu(y)(kv) • työturvallisuus • taloudellisuus • kestävä kehitys 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiopetus • Itsenäinen opiskelu • Ongelmaperusteinen oppiminen • Oppimistehtävät • Vertais- ja tiimioppiminen • Kiltakoulu-malli • Blogi oppimispäiväkirjana • Työelämävierailut • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) • alan oppikirjat: Väriä ja kiharaa, Hius- ja kauneudenhoitoalan turvallisuusopas <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitosympäristö • Oppilaitoksen sisäinen palvelutoiminta • Verkko-oppimisympäristö • Sosiaalinen media
Hiustenvärjäyksen tekniikat	<ul style="list-style-type: none"> • vaalentaminen ja raidoittaminen • värinpoisto • monisävyvärjäys • asiakaspalvelu (y, ig) • asiakkaan tyyli ja persoonallisuus • muodikkaat värjäykset (y)(k) • värjäminen liiketoajassa (y) • asiakaspalvelu (y) 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiopetus • Itsenäinen opiskelu • Ongelmaperusteinen oppiminen • Oppimistehtävät • Vertais- ja tiimioppiminen • Projektit • Kiltakoulu-malli • Blogi oppimispäiväkirjana • Työelämävierailut • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) • alan oppikirjat: Väriä ja kiharaa • Maahantuojien värikoulutukset <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitosympäristö • Oppilaitoksen palvelutoiminta • Verkko-oppimisympäristö esim. www.keikkailuextra.fi • Sosiaalinen media <p>Integrointi viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen/äidinkieli tutkinnon osaan.</p>

<p>Muodikkaat hiustenvärjäykset</p>	<ul style="list-style-type: none"> • parran värjäys • hiusten värjäminen liiketyöajassa • asiakkaan tyyli ja persoonallisuus • työturvallisuus • taloudellisuus • asiakaspalvelu (y)(kv) • asiakkaan ohjaaminen (y) • myynti ja markkinointi (y, kv, ig) 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiopetus • Itsenäinen opiskelu • Ongelmaperusteinen oppiminen • Oppimistehtävät • Vertais- ja tiimioppiminen • Tiimiyrittäjyys • Tutorointi • Kiltakoulu-malli • Blogi oppimispäiväkirjana • Työelämävierailut • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) • alan oppikirjat: Väriä ja kiharaa, Hius- ja kauneudenhoitoalan turvallisuusopas • Maahantuoerien värikoulutukset • www.ny-yritys.fi <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitosympäristö • Oppilaitoksen palvelutoiminta • Verkko-oppimisympäristö • Sosiaalinen media • NY-yritys <p>Integrointi viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen/ äidinkieli tutkinnon osaan.</p>
<p>Hiustenvärjäys kokonaisuuksia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lisäpalvelujen suositteleminen (y) • kotihoitotuotteiden myynti (y) • asiakkaan ohjaaminen (y) • värjäystuotteet, -menetelmät ja tekniikat työelämässä (y) (kv) • tiedon hankinta ja ongelmanratkaisu palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen (ig) • vahvuuksien tunnistaminen ja itsensä kehittäminen 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiopetus • itsenäinen opiskelu • Ongelmaperusteinen oppiminen • Oppimistehtävät • Vertais- ja tiimioppiminen • Tiimiyrittäjyys • Kiltakoulu-malli • Blogi oppimispäiväkirjana • Työelämävierailut • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) • alan oppikirjat: Väriä ja kiharaa • Maahantuoerien värikoulutukset • www.ny-yritys.fi <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitosympäristö • Oppilaitoksen palvelutoiminta • Verkko-oppimisympäristö • Sosiaalinen media • työpaikka, NY-yritys <p>Integrointi viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen/ äidinkieli tutkinnon osaan.</p>
<p>Käytännön työtehtävissä toimiminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • värjäysmenetelmien ja –tekniikoiden harjoittelu ja taitojen syventäminen työelämässä • asiakkaan ohjaaminen ja lisäpalvelujen suositteleminen • ongelmanratkaisutaitojen kehittäminen 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – työssäoppiminen – oppimistehtävät – Verkko-opiskelu (esim. Optima, ConnectPro etäopetus/ohjaus, Google-palvelut, Skype, Twitter, YouTube, blogit, facebook, insta-

	<p>ja palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> vahvuuksien tunnistaminen ja itsensä kehittäminen 	<p>gram, jne.)</p> <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilaitosympäristö Oppilaitoksen palvelutoiminta Verkko-oppimisympäristö Sosiaalinen media työpaikka, NY-yritys <p>Integrointi viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen/äidinkieli tutkinnon osaan.</p>
Tutkinnon osan arviointi: Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta.		
Ammattiosaamisen näyttö	Muu osaamisen arviointi	
<p>Näytön kuvaus: Ammattiosaamisen näytössä opiskelija suunnittelee ja toteuttaa monisävyvärjäyksen ja vaaleammaksi värjäyksen asiakkaalle.</p> <p>Näyttöpaikka: Näyttö toteutetaan työssäoppimispaikassa esim. parturi-kampaamossa.</p> <p>Arviointi ja arvioijat: Arviointi perustuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin, opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Arvosanasta päättävät opettaja ja työelämän edustaja yhdessä</p> <p>Tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa Taitajakilpailuissa tai NY-yrityksessä.</p>	<p>Ei muuta osaamisen arviointia.</p>	

3.1.4 Permanenttikäsittelyt

Permanenttikäsittelyt, 15 osp		
Opintojakso	Osaamistavoitteet ja sisällöt (mitä?)	Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt (miten ja missä?)
Permanentin perusteet	<ul style="list-style-type: none"> ammattikäsitteet työvälineet perustekniikan harjoittelu (ositus, osion koko, kampaaminen, vetosuunnat ja rullaaminen) kemialliset toimintaperiaatteet ja käyttöohjeet työturvallisuus eri tuotesarjoihin perehtyminen asiakasanalyysin laatiminen menetelmien valitseminen työturvallisuus asiakaspalvelu(y)(kv) 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lähiopetus Itsenäinen opiskelu Ongelmaperusteinen oppiminen Vertais- ja tiimioppiminen Tutorointi Työssäoppiminen Oppimistehtävät Kiltakoulu-malli Blogi oppimispäiväkirjana Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) alan oppikirjat: Väriä ja kiharaa, Hius- ja kauneudenhoitoalan turvallisuusopas. <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilaitosympäristö

		<ul style="list-style-type: none"> • Työpaikka, NY-yritys • Verkko-oppimisympäristö • Sosiaalinen media • www.ny-yritys.fi
Permanentin toteuttaminen asiakkaalle	<ul style="list-style-type: none"> • erilaiset permanentit (suoristaminen, muotoonpuolaukset, rastat) • permanentin viimeistely • asiakkaan tyyli ja persoonallisuus • permanentin toteuttaminen liiketoimintajaksossa • lisäpalvelujen suositteleminen • asiakaspalvelu(y)(kv) 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiopetus • Työssäoppiminen • Oppimistehtävät • Kiltakoulu-malli • Projektit • Blogi oppimispäiväkirjana • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro, etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) • alan oppikirjat: Väriä ja kiharaa • www.ny-yritys.fi <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitosympäristö • Oppilaitoksen palvelutoiminta • Työpaikka, NY-yritys • Verkko-oppimisympäristö • Sosiaalinen media •
Tutkinnon osan arviointi: Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta.		
Ammattiosaamisen näyttö		Muu osaamisen arviointi
<p>Näytön kuvaus: Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa tekemällä permanentin asiakkaalle.</p> <p>Näyttöpaikka: Näyttö toteutetaan työssäoppimispaikalla, esim. parturi- kampaamossa.</p> <p>Arviointi ja arvioijat: Arviointi perustuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin, opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Arvosanasta päättävät opettaja ja työelämän edustaja yhdessä</p> <p>Tutkinnonosan ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa Taitajakilpailuissa tai NY-yrityksessä.</p>		Ei muuta osaamisen arviointia.

3.1.5 Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta

Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta, 20 osp		
Opintojakso	Osaamistavoitteet ja sisällöt (mitä?)	Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt (miten ja missä?)
Asiakaspalvelijana toimiminen	<ul style="list-style-type: none"> • vuorovaikutustaidot (y,kv) • turvallinen ja vastuullinen toiminta(y) • omat vahvuudet ja kehittämistarpeet(y) • asiakaspalvelutaidot 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiopetus • Itsenäinen opiskelu • Ongelmaperusteinen oppiminen

	<ul style="list-style-type: none"> • kohteliaisuus, ystävällisyys ja palveluhenkinen toiminta • yrityksen/yhteisön pelisääntöjen noudattaminen • palautteen antaminen ja vastaanottaminen • työlainsäädäntö • hiusalan yritystoimintaan perehtyminen • markkinointi (y)(kv) 	<ul style="list-style-type: none"> • Työssäoppiminen • Vertais- ja tiimioppiminen • Tutorointi • Oppimistehtävät • Kiltakoulu-malli • Blogi oppimispäiväkirjana • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) • Työelämävierailut • Alan oppikirjat: Laskukone <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitosympäristö • Työpaikka, NY-yritys • Verkko-oppimisympäristö • Sosiaalinen media
Yrittäjänä toimiminen	<ul style="list-style-type: none"> • yrityksen perustamisen suunnittelu • Yritystoiminnan asiakirjat • Kannattavuuslaskelmat (ig) • Yrityksen sidosryhmät • Palveluiden ja tuotteiden hinnoittelu (ig) • Tuloksellisesti työskenteleminen (y) • Asiakaslähtöinen toimiminen ja oman työn markkinointi (y,kv, ig) 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työssäoppiminen • Ongelmaperusteinen oppiminen • Oppimistehtävät • Blogi oppimispäiväkirjana • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) • Työelämävierailut (uusyrityskeskus yms.) <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työpaikka, NY-yritys • Oppilaitoksen palvelutoiminta • Verkko-oppimisympäristö • Sosiaalinen media <p>Integrointi matemaattis- ja luonnontieteellinen osaaminen/ tieto- ja viestintätekniikka ja sen hyödyntäminen sekä viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen/ äidinkieli tutkinnon osaan</p>
Tutkinnon osan arviointi: Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta.		
Ammattiosaamisen näyttö		Muu osaamisen arviointi
<p>Näytön kuvaus: Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa tekemällä erilaisia parturi-kampaajan työtehtäviä asiakaspalvelutilanteissa. Työn perustana olevan tiedon hallinta osoitetaan näytön arviointikeskustelussa esim. opiskelijan tekemän blogin kautta.</p> <p>Näyttöpaikka: Ammattiosaamisen näyttö tehdään työssäoppimispaikassa esim. parturi-kampaamossa.</p> <p>Arviointi ja arvioijat: Arviointi perustuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin, opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Arvosanasta päättävät opettaja ja työelämän edustaja yhdessä.</p> <p>Tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa Taitajakilpailuissa tai NY-yrityksessä.</p>		Ei muuta osaamisen arviointia.

3.2 Valinnaiset tutkinnon osat

3.2.1 Asiakkaan tyylipalvelut

Asiakkaan tyylipalvelut, 15 osp		
Opintojakso	Osaamistavoitteet ja sisällöt (mitä?)	Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt (miten ja missä?)
Tyyli, elämäntapa ja muoti	<ul style="list-style-type: none"> Tyyli ja muodin käsitteet Elämäntapa ja kulttuuri Asiakkaan ihon väri, kasvojen ja vartalon mittasuhteet Tyylin ja muodin historia Etikettisääntöjen tunnistaminen ja hyödyntäminen tyylipalvelun tuottamisessa Tyylipalvelukokonaisuus asiakkaalle 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lähiopetus Itsenäinen opiskelu Ongelmaperusteinen oppiminen Vertais- ja tiimioppiminen Monialainen yhteistyö Oppimistehtävät Kiltakoulu-malli Blogi oppimispäiväkirjana Työelämävierailut Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilaitosympäristö, NY-yritys Oppilaitoksen palvelutoiminta Verkko-oppimisympäristö Sosiaalinen media www.ny-yritys.fi
Tyylipalvelujen tuottaminen	<ul style="list-style-type: none"> Tyylipalvelujen tuottaminen Asiakkaan ohjaaminen Tyylipalvelujen toteuttaminen Lisäpalvelujen myyminen Tyylipalvelujen hyödyntäminen oman työllistymisen kannalta Asiakaspalvelu (y)(kv) 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lähiopetus Itsenäinen opiskelu Vertais- ja tiimioppiminen Monialainen yhteistyö Oppimistehtävät Kiltakoulu-malli Blogi oppimispäiväkirjana Työelämävierailut Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilaitosympäristö, NY-yritys Oppilaitoksen palvelutoiminta Verkko-oppimisympäristö Sosiaalinen media
Käytännön työtehtävissä toimiminen	<ul style="list-style-type: none"> Tyylipalvelujen toteuttaminen, lisäpalvelujen myyminen ja asiakkaan ohjaaminen ja palvelu työpaikalla 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> työssäoppiminen oppimistehtävät Verkko-opiskelu (esim. Optima, ConnectPro etäopetus/ohjaus, Google-palvelut, Skype, Twitter, YouTube, blogit, facebook, instagram, jne.) <p>Oppimisympäristöt:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • työpaikka, ny-yritys • verkko-oppimisympäristöt • sosiaalinen media <p>Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt voivat vaihdella tarpeen mukaan.</p> <p>Integrointi viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen / englanti ja ruotsi tutkinnon osaan.</p>
Tutkinnon osan arviointi: Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta		
Ammattiosaamisen näyttö	Muu osaamisen arviointi	
<p>Näytön kuvaus: Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa tekemällä tyylipalvelukokonaisuuden miehelle tai naiselle asiakaspalvelutilanteissa.</p> <p>Näyttöpaikka: Näyttö toteutetaan työssäoppimispaikassa esim. parturikampaamossa.</p> <p>Arviointi ja arvioijat: Arviointi perustuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin, opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Arvosanasta päättävät opettaja ja työelämän edustaja yhdessä</p> <p>Tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa Taitajakilpailuissa tai NY-yrityksessä.</p>	Ei muuta osaamisen arviointia	

3.2.2 Hiusten hoito- ja muotoilukokonaisuudet

Hiusten hoito- ja muotoilukokonaisuudet, 15 osp		
Opintojakso	Osaamistavoitteet ja sisällöt (mitä?)	Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt (miten ja missä?)
Hiusten hoito- ja muotoilukokonaisuuden toteuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoito- ja muotoilukokonaisuuksiin perehtyminen • Työvälineet, tekniikat ja tuotteet • Juhla-, teema- ja fantasiakampausten • Koristeiden ja lisäkkeiden kiinnittäminen kampauksiin • Hiusten, hiuspohjan ja parran erikoishoitosarjat • Hiusten, hiuspohjan ja parran spahoito • Käsihoito ja kynsipalvelut • Hiustenpidennys • Asiakasohjaus • Hoito- ja muotoilukokonaisuus asiakkaalle 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiopetus • Itsenäinen opiskelu • Ongelmaperusteinen oppiminen • Vertais- ja tiimioppiminen • Monialainen yhteistyö • Oppimistehtävät • Kiltakoulu-malli • Blogi oppimispäiväkirjana • Työelämävierailut • Maahantuojaan koulutukset • Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitosympäristö, NY-yritys • Oppilaitoksen palvelutoiminta • Verkko-oppimisympäristö

		<ul style="list-style-type: none"> Sosiaalinen media
Osaamisen tuotteistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Hiusalan erikoispalvelut Palvelukokonaisuuden suunnitteleminen ja toteuttaminen Lisäpalvelujen myyminen Asiakkaan ohjaaminen Sidosryhmäyhteistyö Osaamisen hyödyntäminen oman työllistymisen kannalta asiakaspalvelu (y)(kv) 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lähiopetus Itsenäinen opiskelu Ongelmaperusteinen oppiminen Vertais- ja tiimioppiminen Monialainen yhteistyö Oppimistehtävät Kiltakoulu-malli Blogi oppimispäiväkirjana Työelämävierailut Verkko-opiskelu (esim. wilma, optima, connectPro etäopetus/ohjaus, skype, facebook, whatsapp, instagram) Maahantuojaan koulutukset <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilaitosympäristö Verkko-oppimisympäristö Sosiaalinen media NY-yritys, työpaikka
Käytännön työtehtävissä toimiminen	<ul style="list-style-type: none"> Hiusalan erikoispalvelujen toteuttaminen, lisäpalvelujen myyminen ja asiakkaan ohjaaminen ja palvelu työpaikalla 	<p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> työssäoppiminen oppimistehtävät Verkko-opiskelu (esim. Optima, ConnectPro etäopetus/ohjaus, Google-palvelut, Skype, Twitter, YouTube, blogit, facebook, instagram, jne.) <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> työpaikka, ny-yritys verkko-oppimisympäristöt sosiaalinen media <p>Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt voivat vaihdella tarpeen mukaan.</p> <p>Integrointi viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen / englanti ja ruotsi tutkinnon osaan.</p>
Tutkinnon osan arviointi: Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta.		
Ammattiosaamisen näyttö		Muu osaamisen arviointi
<p>Näytön kuvaus: Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa tekemällä hoito- tai muotoilukokonaisuuden juhla- tai teemakampaukseen asiakaspalvelutilanteissa.</p> <p>Näyttöpaikka: Näyttö toteutetaan työssäoppimispaikassa esim. parturikampaamossa.</p> <p>Arviointi ja arvioijat: Arviointi perustuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin, opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Arvosanasta päät-</p>		Ei muuta osaamisen arviointia.

<p>tävät opettaja ja työelämän edustaja yhdessä</p> <p>Tutkinnonosan ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa Taitaja-kilpailuissa</p>	
---	--

3.2.3 Yritystoiminnan suunnittelu

Tutkinnon osan toteuttamis- ja arviointisuunnitelma on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

3.2.4 Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta

Opiskelija voi valita yhden ammatillisen tutkinnon osan ammatillisista perustutkinnoista, joiden tutkinnon perusteet Opetushallitus on määrännyt. Mikäli valitun perustutkinnon ammatillinen tutkinnon osa on alle 15 osaamispistettä, voidaan valita useampi tutkinnon osa niin, että 15 osaamispisteen laajuus täyttyy.

Hiusalan perustutkintoon voidaan sisällyttää tutkinnon osa seuraavista ammatillisista perustutkinnoista:

- Kauneudenhoitoalan perustutkinto
- Liiketalouden perustutkinto
- Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto (tutkinnon osat: Kasvun tukeminen ja ohjaus, Hoito ja huolenpito, Kuntoutumisen tukeminen)
- Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinto
- Käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto

3.2.5 Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta

Opiskelija voi valita yhden ammatillisen tutkinnon osan ammattitutkinnoista tai erikoisammattitutkinnoista, joiden tutkinnon perusteet Opetushallitus on määrännyt.

Tutkinnon osan voi valita seuraavista ammattitutkinnoista:

- Hiusalan ammattitutkinto
- Myynnin ammattitutkinto
- Markkinointiviestinnän ammattitutkinto
- Yrittäjän ammattitutkinto
- Hierojan ammattitutkinto
- Teatterialan ammattitutkinto
- Tekstiilialan ammattitutkinto
- Vaatetusalan ammattitutkinto
- Hiusalan erikoisammattitutkinto
- Kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto
- Teatterialan erikoisammattitutkinto

- Yritysjohdamisen erikoisammattitutkinto
- Markkinointiviestinnän erikoisammattitutkinto
- Hierojan erikoisammattitutkinto
- Tekstiilialan erikoisammattitutkinto
- Vaatetusalan erikoisammattitutkinto

3.2.6 Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista

Tähän perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi ammatillinen tutkinnon osa Kauneudenhoitoalan ammattikorkeakoulututkinnosta, estenomi (AMK) tai Liiketalouden ammattikorkeakoulututkinnosta, tradenomi (AMK) tai jostakin sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan ammattikorkeakoulututkinnosta.

3.2.7 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen

Tutkinnon osan toteuttamis- ja arviointisuunnitelma on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

3.2.8 Yrityksessä toimiminen

Tutkinnon osan toteuttamis- ja arviointisuunnitelma on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

3.2.9 Huippuosajana toimiminen

Tutkinnon osan toteuttamis- ja arviointisuunnitelma on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

3.2.10 Paikallisiin ammattitaitovaatimukseen perustuva tutkinnon osa

Opiskelija voi valita opintoihinsa Jyväskylän koulutuskuntayhtymän tarjonnassa olevia paikallisiin ammattitaitovaatimukseen perustuvia tutkinnon osia.

- Alan työtehtävissä toimiminen ulkomailla tutkinnon osa
- Verkkovideon toteuttaminen tutkinnon osa
- Eri alojen alakohtaisia tutkinnon osia

Paikallisiin ammattitaitovaatimukseen perustuvat tutkinnon osat on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

3.2.11 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista

Opiskelija voi valita yhden tutkinnon osan vapaasti valittavista tutkinnon osista. Mikäli sisällytetty tutkinnon osa on ammatillinen, se arvioidaan ammattiosaamisen näytöllä.

4 Yhteiset tutkinnon osat

Yhteiset tutkinnon osat on kuvattu yhteisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

Yhteiset tutkinnon osat, 35 osp

Yhteiset tutkinnon osat (35 osp)		
Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp (8 osp + 3 osp)		
Aidinkieli	5	0-3
Toinen kotimainen kieli, ruotsi	1	0-3
Vieraat kielet	2	0-3
Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp (6 osp + 3 osp)		
Matematiikka	3	0-3
Fysiikka ja kemia	2	0-3
Tieto- ja viestintätekniikka ja sen hyödyntäminen	1	0-3
Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp (5 osp + 3 osp)		
Yhteiskuntataidot	1	0-3
Työelämätaidot	1	0-3
Yrittäjyys ja yritystoiminta	1	0-3
Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto	2	0-3
Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp		
Kulttuurien tuntemus		0-3
Taide ja kulttuuri		0-3
Etikka		0-3
Psykologia		0-3
Ympäristöosaaminen		0-3
Jokin 3.1.1-3.3.4 kohdista		0-3

5 Vapaasti valittavat tutkinnon osat

Opiskelijan henkilökohtaisten opintopolkujen toteuttamista tuetaan vapaasti valittavilla tutkinnon osilla. Vapaasti valittavat tutkinnon osat (10 osp) voivat koostua yhdestä tai useammasta tutkinnon osasta. Vapaasti valittavien tutkinnon osien tulee tukea tutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita, joita ovat:

1) Ammatilliset tutkinnon osat

- Tutkinnon osia toisista ammatillisista perustutkinnoista
- Tutkinnon osia omasta ammatillisesta perustutkinnosta
- Tutkinnon osia ammatti- tai erikoisammattitutkinnoista

Ammattitaito osoitetaan ammattiosaamisen näytöllä tai tutkintotilaisuudessa. Osaaminen arvioidaan asteikolla T1 – H2 – K3 ja ammatti- tai erikoisammattitutkinnoissa Hyväksytty.

2) Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvat tutkinnon osat

- Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä tarjottavat paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvat tutkinnon osat on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

Ammattitaito osoitetaan ammattiosaamisen näytöllä. Osaaminen arvioidaan asteikolla T1 – H2 – K3.

3) Yhteiset tutkinnon osat tai lukio-opinnot

- Yhteisten tutkinnon osien osa-alueet (toteutus- ja arviointisuunnitelmat on kuvattu yhteisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa).
- Lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaiset opinnot.

Osaaminen arvioidaan asteikolla T1 – H2 – K3. Lukion arvosanat muunnetaan määräyksen mukaisesti (arvosanojen muuntotaulukko).

4) Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevat opinnot

- Jyväskylän koulutuskuntayhtymän jatko-opintovalmiuksia tukeville opinnoille ja ammatillista kehittymistä tukeville opinnoille laaditaan ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja kriteerit ja ammattitaidon osoittamistavat tai osaamisen arviointi. Lisäksi tutkinnon osat nimetään ja niille määritellään laajuus osaamispisteinä.

Tutkinnon osat kuvataan kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa. Osaaminen arvioidaan asteikolla Hyväksytty tai T1 – H2 – K3.

- Osaamisen tunnustaminen yliopisto-opinnoista, ammattikorkeakoulu-opinnoista, lukio tai kansalaisopisto-opinnoista.

Osaaminen arvioidaan asteikolla Hyväksytty tai T1 – H2 – K3. Tarvittaessa arvosanat muunnetaan määräyksen mukaisesti (arvosanojen muuntotaulukko).

5) Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvat yksilölliset tutkinnon osat

- Työkokemusta oman tai muiden alojen työssä, itsenäisessä ammatinharjoittamisessa tai yrittämisessä.

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset, arvioinninkohteet ja arviointikriteerit sekä toteuttaminen on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa. Osaaminen arvioidaan asteikolla Hyväksytty.

6 Tutkintoa yksilöllisesti laajentavat tutkinnon osat

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelija voi yksilöllisesti sisällyttää perustutkintoonsa enemmän tutkinnon osia, jos se on tarpeellista työelämän alakohtaisen tai pai-

kallisten ammattitaitovaatimusten tai opiskelijan ammattitaidon syventämisen kannalta. Tutkintoa yksilöllisesti laajentavat tutkinnon osat voivat olla ammatillisia tutkinnon osia tai paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia. Tutkinnon osia voidaan valita osaksi tutkintoa, mikäli opiskelijan opintoaika ei pääsääntöisesti pitene peruskoulupohjaisella opiskelijalla yli kolmen vuoden ja ylioppilastutkinnon suorittaneella opiskelijalla yli kahden vuoden.

7 Liitteet

LIITE 1 Tutkinnon osien suorittamisjärjestys, PK
LIITE 1 Tutkinnon osien suorittamisjärjestys, YO

LIITE 1 Tutkinnon osien suorittamisjärjestys, PK

	1 jakso	2 jakso	3 jakso	4 jakso	5 jakso	6 jakso
1 VUOSI	Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt	Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt	Värjäyskäsittelyt	Värjäyskäsittelyt Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt	Värjäyskäsittelyt Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt	Yhteiset tutkinnon osat tai kahden tutkinnon opinnot
2 VUOSI	Värjäyskäsittelyt Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt	Valinnaiset tutkinnon osat esim. asiakkaan tyylipalvelut tai hiusten hoito- ja muotoilu-kokonaisuudet tai kahden tutkinnon opinnot	Värjäyskäsittelyt Kampaukset ja ehostus	Permanenttikäsittelyt Työssäoppiminen ja näytöt: Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt, Värjäyskäsittelyt	Yhteiset tutkinnon osat tai kahden tutkinnon opinnot	Permanenttikäsittelyt Työssäoppiminen ja näyttö
3 VUOSI	Yhteiset tutkinnon osat tai kahden tutkinnon opinnot	Hiusalan yrittäjäyys ja yritys-toiminta Kampaukset ja ehostus	Kampaukset ja ehostus Hiusalan yrittäjäyys ja yritys-toiminta Työssäoppiminen ja näyttö: kampaukset ja ehostus	Valinnaiset tutkinnon osat esim. asiakkaan tyylipalvelut tai hiusten hoito- ja muotoilu-kokonaisuudet tai kahden tutkinnon opinnot	Hiusalan yrittäjäyys ja yritys-toiminta Työssäoppiminen ja näyttö: Hiusalan yrittäjäyys ja yritys-toiminta ja Valinnaiset tutkinnon osat	Vapaasti valittavat tutkin-non osat esim. kahden tutkinnon opinnot

LIITE 1 Tutkinnon osien suorittamisjärjestys, YO

1 VUOSI	Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt	Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt Työssäoppiminen (1vko+1pvä/vko)	Värjäyskäsittelyt Työssäoppiminen (1pvä/viikko)	Värjäyskäsittelyt Permanenttikäsittelyt	Värjäyskäsittelyt Permanenttikäsittelyt Työssäoppiminen (1vko+1pvä/vko)	Permanenttikäsittelyt Työssäoppiminen (1pvä/vko) ja näyttö: Permanenttikäsittelyt
2 VUOSI	Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt	Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt Värjäyskäsittelyt Työssäoppiminen ja näytöt: Hiustenleikkaaminen ja partakäsittelyt, Värjäyskäsittelyt	Värjäyskäsittelyt Kampaukset ja ehostus	Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta Kampaukset ja ehostus	Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta Kampaukset ja ehostus	Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta Työssäoppiminen ja näytöt: Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta, Kampaukset ja ehostus